

Poštnine prosto.

Po § 97 zakona o organizaciji gasilstva

GASILEC

Glasilo Gasilske zajednice Dravske banovine

Letnik
XXXIX

V Ljubljani, dne 20. novembra 1935

Stev.
11

Izhaja vsak mesec. Posamezna številka 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din
V »Zajednici« združene gasilske čete dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno

Vsebina:

	Stran
Vesti gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije	129
Vesti gasilske zajednice za Dravsko banovino	130
Gasilstvo in stavbarstvo	131
Priprava in izvedba župne vaje	132
Značaj in stanje organizacije gasilstva v kraljevini Jugoslaviji v raz- merju napram gasilstvu v drugih državah	134
Gasilsko orodišče in orodjar	135
Kulturno-prosvetno delo v gasilstvu	137
O dnevniku	138
Dopisi	139

Proda se lahka

štirikolna ročna brizgalna

v prav dobrem stanju, zelo primerna za hribovite kraje, po niski cenil. — Nadaljnja pojasnila pri četni upravi. — Prostovoljna gasilska četa Kokoriči, pošta Križevci, župa Ljutomerska.

Gasilske čete, pozor!

Nov izum!

Preden si nabavite **obveze za cevi**, Vas vljudno vabimo, da naročite **1 komad za polizkušnjo**. — Cena: 10 cm dolga obveza Din 18.—, 20 cm dolga Din 24.—.

KREGAR & FAJDIGA, tehnične in elektrotehnične potrebščine, Kamnik.

Vsak zaveden Slovenec

zavaruje edinole pri naši domači

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani

požar, vlom, steklo, zvonove, jamstvo, nezgode, življenje in v »Karitas«-oddelku: posmrtnino, doto in starostno preskrbo

Centrala: V Ljubljani, Miklošičeva cesta šte. 19. — Lastna palača. Telefon šte. 2521 in 2522.

Podružnica: V Celju, palača Ljudske posojilnice.

Glavno zastopstvo: V Mariboru, Loška ulica šte. 10. — V Novem mestu, Ljudska posojilnica.

Krajevni zastopniki v vseh farah.

Gasilske čete, pozor!

Nabavite si najcenejše opasače za moštvo in starešine pri direktnem producentu. Vsorec ustreza vsem predpisom in je odobren od Vatrogasnega saveza Kraljevine Jugoslavije v Beogradu pod br. 1114 s dne 7. maja 1935 ter registriran pod br. 29 v Savezni pisarni. — Ob večjem odjemu popust!

»Indus« TOVARNA USNJA IN USNJENIH IZDELKOV
družba z o. z. Ljubljana, Sv. Petra c. 72

Gasilske čete, pozor!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo **normalnih gasilskih cevi** najfinejše kakovosti, izdelke slovite češke tovarne H. Klinger, za katero imam samoprodajo za vso Slovenijo

Ivan N. Adamič

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 31

MARIBOR, Vetrinjska 20 CELJE, Kralja Petra 33

Velika zaloga: Gumiranih cevi vseh vrst, gum. spiralnih sesalnih cevi. Normalne spojke iz la medenine itd. Najnižje cene! Zahtevajte cenik!

Samoprodaja gasilskih cevi!

Vesti gasilskega saveza kraljevine Jugoslavije

XXX. seja starešinstva »Vatrogasnega Saveza« kraljevine Jugoslavije, ki je bila 23. in 24. oktobra t. l. v Beogradu.

Dnevni red te seje je bil zelo obilen in je vseboval 47 točk.

Poleg poročila g. generalnega tajnika o pisarniškem in blagajniškem poslovanju, o raznih nabavah in predplačilih za časopise in tisk, o tiskanju statističnih podatkov in statistike požarov, o nabavah slik Nj. Vis. kraljeviča Tomislava po gasilskih organizacijah, — je bilo razpravljano tudi o stanju vplačil zavarovalnih društev v zmislu Uredbe, o gradnji gasilskih domov v zvezi z zgradbo zavetišč v primeru sovražnega napada iz zraka, o članarini železničarskih čet, ki so včlanjene v župe in zajednice, o principijelnem tolmačenju predstavnikov vojnih, upravnih in občinskih oblasti v odborih in upravah gasilskih ustanov, o industrijskih gasilskih četah, ki hočejo nositi naslov prostovoljne gasilske čete, o vprašanju dolžnosti gasilcev v primeru mobilizacije, o vršitvi gasilskih vaj v času službe božje in o prošnjah nekaterih tujih državljanov za sprejem med članstvo, dalje o vprašanju jugoslovanskega in vseslovanskega gasilskega kongresa, o gasilskih tečajih za podoficirje in oficirje naše vojske, ki ga prireja »Vatrogasni Savez«, potrdili pa so se tudi proračuni gasilskih zajednic v Skoplju, Nišu, Novem Sadu in Splitu.

Poročila tehničnega značaja, ki jih je podal g. vrhovni inspektor, so se sprejela na znanje, a posebno je bil važen njegov referat ob bližnjem potovanju na kongres gasilcev na Dunaj.

Atestirani so traki za zastave in samaritanski znak g. D. Erbena iz Osijeka in začasno je bila dovoljena uporaba gasilskih čelad g. K. Koštomaju iz Celja - Gaberje.

Ena najznačilnejših točk tega obilnega dnevnega reda je bil predlog Vežbovnika g. vrhovnega inspektorja. Sklenilo se je, da se ta razmnoži in stavi Tehničnemu svetu v pretres.

Imenovanje novih članov starešinstva in uprave Gasilske Zveze kraljevine Jugoslavije.

Z odlokom g. ministra za telesno vzgojo naroda O. br. 3860 od 11. novembra t. l. je imenovano novo starešinstvo in en del uprave Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije. Za starešino Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije gosp. **dr. Matić Milan**, odvetnik v Novem Sadu, starešina Gasilske zajednice Dunavske banovine, za podstarešine gg. **Žagar Stanko**, senator mesta Križevci in starešina Gasilske zajednice Savske banovine in **Gologranc Konrad**, mestni stavbenik in član osrednjega odbora Gasilske zajednice Dravske banovine, za glavnega urednika službenega zveznega lista pa g. **Musek Ljudevit**, šolski upravitelj v Št. Vidu pri Ptujju in podstarešina Gasilske zajednice Dravske banovine.

Z isto rešitvijo je izpopolnjena zvezna uprava, v katero so imenovani: gg. **Cerer Anton**, podstarešina Gasilske zajednice Dravske banovine; **Nikola-jević Dragotin**, podstarešina Gasilske zajednice Dunavske banovine, **Trstenjak Dragotin** in **Vič Pavle**, oba podstarešine Gasilske zajednice Savske banovine ter **Milutinović Živko**, podstarešina Gasilske župe Beograd-Zemun-Pančevo.

S tem sta popolna tako starešinstvo kakor tudi uprava Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije.

Iz pisarne Gasilske zveze kraljevine Jugoslavije.

Vesti gasilske zajednice za Dravsko banovino

Pristopnica.

V sprejemno listino pristopnico je vnešena klavzula, po kateri nima vstopivši član gasilske čete pravice terjati od svojih sotovarišev, ki tvorijo to ustanovo, v primeru kakršnekoli nesreče ali nezgode nikakršne odškodnine, kar je samoobsebi umevno. S tem pa ni rečeno, da ne bi četna uprava zastavila v vsakem primeru ves svoj vpliv in vso skrb za izposlovanje podpor na merodajnih mestih ter odškodnin in določenih dajatev, če je bil ponesrečeni član gasilske čete zavarovan proti nezgodam.

Strokovni tečaj za župne poslovalce.

Tridnevni gasilski tečaj se prične v ponedeljek, dne 2. decembra t. l. ob 8. uri zjutraj v gledališki dvorani Mestnega doma v Ljubljani na Krevkovem trgu. Odposlanci se bodo udeležili v civilni obleki.

Razpored predavanj:

Ponedeljek, 2. decembra 1935.

- Od 8. do 9. ure: **Zakon in predpisi o gasilstvu** (član sav. uprave Cerer Anton).
„ 9. „ 11. „ **Osnovni pojmi fizike, kemije in elektrotehnike** (inspektor ing. Dolenc Franc).
„ 11. „ 12. „ **Gasilske cevi** (član osred. odbora Guček Franc).
„ 14. „ 16. „ **Redovne vaje** (tajnik Pristovšek Stane).
„ 16. „ 18. „ **Stavbarstvo in zaščitne mere proti požaru** (Podstarešina Saveza Gologranc Konrad).

Torek, 3. decembra 1935.

- Od 8. do 9.³⁰ ure: **Dim, dušljivi plini in zaščita pred njimi** (inspektor ing. Dolenc Franc).
„ 9.³⁰ „ 10. „ **Gasilstvo in sovražni napadi iz zraka** (inspektor ing. Dolenc Franc).
„ 10. „ 10.³⁰ „ **Disciplina in gasilska požrtvovalnost** (podstarešina Musek Ljudevit).
„ 10.³⁰ „ 12. „ **Gasilska taktika I.** (član tehn. odseka Klenovšek Hinko).
„ 14. „ 15.³⁰ „ **Gasilsko orodje** (član osr. odbora Guček Franc).
„ 15.³⁰ „ 16.³⁰ „ **Administracija in knjigovodstvo** (član osr. odbora Klemenčič Jos.).
„ 16.³⁰ „ 18. „ **Navodila k dopisovanju in poročanju župam in zajednici** (nam. tajnika Pristovšek Franc).

Sreda, 4. decembra 1935.

- Od 8. do 9.³⁰ ure: **Motorna brizgalna** (član osred. odbora Košir Franc).
„ 9.³⁰ „ 11. „ **Gasilska taktika II.** (član tehn. odseka Klenovšek H.).
„ 11. „ 12. „ **Eksplozije, potresi, poplave in slično** (podstarešina Musek Ljudevit).
„ 14. „ 16. „ **Vaje v nastopih, javljanju itd.** (tajnik Pristovšek St.).
„ 16. „ 18. „ **Prva pomoč** (četni zdravnik dr. Mavricij Rus).

Vse tri dni je ura od 18. do 19. rezervirana za debato in razmotrivanja preje predavanega, odnosno za nedokončana predavanja.

Gasilstvo in stavbarstvo

(Konec.)

3. Strehe.

Strehe morajo biti pokrite z negorljivim gradivom, torej z navadno ali zarezano opeko ali s skrilnimi tablamami oziroma z eternitom, s salonitom itd. V redkih naseljih in pa v onem delu večjih naselbin, ki je določen za vile in gospodarske zgradbe, se sme izjemoma dovoliti tudi krov iz lesa (škodl ali tankih deks), tudi iz slame, toda take zgradbe morajo biti od ostalih objektov oddaljene vsaj 20 m. V požarnem okolišu železnic, to je do 60 m od železniškega tira, se strehe smejo kriti le z negorljivim gradivom. Na poslopijih, kjer se shranjuje vnetljivo gradivo, na tovarniških dimnikih, na gledališčih in sličnih zgradbah se mora napraviti strelovod.

4. Stopnice.

Vsaka večnadstropna stanovanjska zgradba mora imeti vsaj eno stopnišče iz negorljivega gradiva. Le v enonadstropnih zgradbah se smejo dovoliti tudi lesene stopnice. Glede stopnic zahteva pravilnik, da morajo biti položene in zgrajene tako, da jih je v primeru ognja v zgradbi mogoče dalj časa vzdržati in uporabljati, da imajo neposreden dostop z ulice in iz dvorišča in da so z dnevno svetlobo dovolj razsvetljene. — Hodniki morajo biti, ako služijo kot edina zveza med glavnim stopniščem in stanovanjem, iz negorljivega gradiva in pa vsaj 1'10 m široki.

5. Dimniki.

Dimniki morajo biti zgrajeni tako, da niso sosednje zgradbe in njih okolica ogrožene z iskrami in izpostavljene dimu in sajam.

Zunanje strani zidanih dimnikov morajo biti oddaljene od lesenih delov najmanj $\frac{1}{2}$ m. — Vsako nadstropje mora imeti svoje dimnike. V en dimnik s premerom 15 cm se ne smejo uvesti v enem nadstropju več kakor tri normalna ognjišča. Ozki dimniki morajo imeti za ometanje dvojne zgornje in dvojne spodnje durice iz negorljivega gradiva.

Kdor zida višjo zgradbo od sosednje, mora na svoje stroške vzdigniti sosednji dimnik do potrebne višine. Kdor zida nižjo zgradbo od sosednje, temu mora sosed dopustiti, da postavi dimnik ob njegovi zgradbi.

6. Kurišča.

Vsa kurišča in njih deli morajo biti zgrajeni iz negorljivega gradiva ter se smejo izdelati le v takih prostorih, ki so po svoji legi in načinu gradnje varni pred požarom. Ognjišča in kotli morajo ležati v negorljivih temeljih in masivnih podlogah. Zunanje površine kurišča in njih deli morajo imeti potrebno razdaljo od lesenih in vnetljivih delov zgradb. — Postavljanje ognjišč na podstrešju je prepovedano.

Peči za peko se smejo namestiti samo v pritličnih prostorih in tako, da so v vsakem pogledu zavarovane pred požarom. — Ognjišča kovačev, ključavničarjev, puškarjev, kotlarjev in sličnih obrti, ki delajo z močnim ognjem, je postaviti pod oboke, odporne proti požaru. Dimnike je opremiti z golšo za zadržavanje isker, tla morajo biti ali ilovnata ali pa tlakovana s kamenitimi ploščami. Pod iz desk je prepovedan!

Tudi vsi ostali deli zgradbe morajo biti po svojem namenu izdelani tako, da je zgradba varna pred požarom.

Vsaka večja zgradba v mestu mora biti opremljena s hidrantom, pa tudi z najpotrebnejšim gasilnim orodjem.

*

To so torej glavni predpisi, ki se nanašajo na požarno varnost zgradb in katere moramo vsaj v glavnih obrisih poznati tudi gasilci. Zlasti bi bilo zelo potrebno, da bi se zadnja zakonska določba, da namreč morajo vse večje zgradbe imeti najpotrebnejše gasilno orodje v hiši, razširila splošno na vse stavbe; marsikateri požar bi tako izostal. Važno je še to, da se določi, katero orodje naj bi to bilo. Brez dvoma spada k temu čeber z vodo, morda tudi lestev, in pa moker koc; mačke pa kar vrzimo med staro šaro. Priporočati bi tudi bilo, da bi imele skupine po 4 do 6 hiš svojo berglovko, s katero se da v prvem hipu doseči prav toliko kakor z brizgalno. Vprašanje je le, kdo naj te berglovke nabavi, kajti če bi si jo moralo nabaviti po 5 ali 6 posestnikov skupaj, bi bil to večer spor glede lastninske pravice in pravice uporabe. Občina pa bi te stroške prav tako težko zmogla kakor gasilska četa.

Jasno pa nam je po tem pregledu stavbenih predpisov, da ima zmisel vsakoletni požarni ogled šele tedaj, če dotičnik, ki je član komisije, tudi pozna vse zadevne predpise. Ko se bodo vse določbe zakona res točno izvajale, bo to najboljša zaščita pred nevarnostjo požarov, ki se bodo sami po sebi skrčili na resnične redkosti.

Iz prakse napisal F. G. Trbovlje.

Priprava in izvedba župne vaje

Za vsako prireditev je treba sestave programa, za izvedbo programa pa predpriprav in raznih vaj. Posebno naj se to nanaša na javne gasilske vežbe, kjer je javnost kot kritik soudeležena, da se ne izpostavi vodeči funkcionar in izvršujoči člani splošnemu zasmehovanju.

Župni starešina kot najvišji tehnični vodja v župi mora poznati vse orodje posameznih čet in izvežbanost članstva. To znanje si pridobi tekom let iz inšpekcij in drugih nastopov v svojem delokrogu. Če ima župa mnogo čet, ki so seveda različno naseljene, potem se vežbajo najbližnje čete skupno in se župna vaja vrši v takem območju.

Starešina, njega namestnik ali od starešine pooblaščen poveljnik sestavi program vaje in nariše situacijsko skico za vsako četo s posebnim opisom.

Recimo: Četa N. N. ima ob določeri uri postaviti brizgalno (motorko ali ročno brizgalno) pri vodnjaku, bazenu itd. in razviti v smeri pogorišča cca. 120 m cevi, kakor je označeno na priloženi situacijski skici.

Pomoz Bog!

Dne

Štampiljka

Starešina župe:

Tako navodilo dobi vsak poveljnik posameznih čet pred vajo v roke, pri izredno težkih vajah pa vsaj dva dni prej. Obveščene in pripravljene čete se podajo na znamenje ali po dogovoru ob isti uri na določena mesta in čakajo

nadaljnjih navodil. Seveda je dolžnost vsakega poveljnika, da se takoj po prihodu čete na določeni kraj, javi vodstvu župne vaje. Pričetek vaje se po navadi napove s trombo, če ni dogovorjena vzbuna. Starešina nenapovedano alarmira poedine čete, če se hoče prepričati o pripravljenosti čet. Iz tega dobi jasno sliko, kako bo četo opredelil in v kakšno kategorijo stavil.

Da se ne pozabi, mora biti v opisu, ki ga dobe poveljniki čet, za župne vaje navedeno. Ali se da voda posamezno iz brizgaln in po četah ali sklenjeno iz motork v sklenjeni verigi ali kombinirano iz motork in ročnih brizgaln. Tu pride v poštev četna statistika, katero ima gotovo vsako župno vodstvo, glede dolžine dobrih in uporabnih cevi. Pri motorkah je treba paziti, da cevi vzdrže predpisani atmosferski pritisk, zato naj se pri sklenjenih verigah uporabljajo vedno najboljše cevi, ki naj bi bile pri sponah rdeče označene. (Barva menige minium).

Napad se prične. Zopet je treba omeniti, kar je zelo važno, da čete in gasilci čet, ki so določeni, da napadajo z ročniki (s curkom) previdno ravna in da ne polivajo kar slepo in tja v en dan včasih zelo dragoceno in z velikim naporom pridobljeno vodo. Poveljniki čet morajo napadalca seznaniti, kako je bilo zamišljeno pogorišče, kako je označena smer vetra in kaj je vse v gorečem objektu. Pozabiti se pa ne sme napadalcu dodeliti tovariša, ki je v stalni bližini kot rezerva in daje v potrebi tudi signale s piščalko.

Signali glavnega vodstva se dajejo s trombo. V četi s trobko in piščalko, v novejšem času pa med delom motork, podnevi z zastavicami, ponoči s svetilkami ali pa od moža do moža z znamenji, nikdar se pa naj ne kriči ne na pogoriščih, posebno pa ne pri vajah, ker to povzroča le zmedo in tudi disciplina na tem trpi.

Po končani vaji skliče starešina ali njega namestnik vse poveljnike čet, lahko tudi njih namestnike k t o v a r i š k e m u r a z g o v o r u. Vsi poveljniki in njih namestniki se uvrste v polkrogu in se pozdravijo, nakar sledi debata o vaji. Tu se naj vse potrebno kritizira, dobro pohvali in sploh vse, kar se tiče vaje pove in obrazloži. Po končanem razgovoru, ko je vse orodje spravljeno, skliče vsak poveljnik svojo četo v zbor in ti zbori skupno ponove par redovnih vaj, to pa radi enotnosti v poveljevanju in izvrševanju. Po tej skupni redovni vaji si starešina ogleda vse orodje in obrazloži vsem gasilcem kratko potek vaje, ostalo pa naj poveljniki čet še doma obrazložijo.

Pri odhodu naj pazijo oficirji, podoficirji in vojniki, da se od tovarišev kdo ne poškoduje, prehladi ali družače oboli. Če se pred in med vajo pripeti kakšna nesreča, naj se to javi takoj, ne pa kasneje. Nekaterim četam je prišlo v navado, da čez kakih 8 dni po vaji sporočajo in prosijo za povračilo raznih stroškov iz 1% gasilskega sklada. Seveda prihajajo največkrat take prošnje po kakem požaru, kjer po navadi zgorijo cevi kar po 20 m na dolgo in se zažge toliko in toliko parov čevljev oz. obleke. Bodimo odkriti, vsak si rad pomaga, pač pa do verjetnosti naj gre, sicer je župnemu starešini težko podpisovati reči, ki so nemogoče.

Tudi voznja naj bo previdna, posebno naj pazijo šoferji, ki se morajo zavedati odgovornosti, zato primerna hitrost in absolutna treznost. Nedopustno je po vaji se z orodjem ustavljati pred gostilnami in popivati, zunaj se pa deca igra z orodjem, hudomušni pa z različnimi dovptji smešijo gasilstvo. Vsak tovariš lahko potrpi, da pride domov, spravi lepo orodje, ga osnaži, cevi opere in obesi, da se posuše in si tako po končani službi in delu v svojem krožku privoščijo merico, kar mu gotovo vsakdo privoščijo, pač pa naj povsod prevladuje dostojnost in gasilski ponos!

Ilija Pintar, vrhovni inspektor gasilske službe kraljevine Jugoslavije, Beograd:

Značaj in stanje organizacije gasilstva v kraljevini Jugoslaviji v razmerju napram gasilstvu v drugih državah

(Konec.)

Današnje številčno stanje gasilstva.

Na žalost je še organizacija našega gasilstva vkljub 60 letnemu obstoju v povojih. Preslaba je in premajhna kljub temu, da stoji z ozirom na številčno stanje svojih izvršujočih članov med prvimi organizacije kraljevine Jugoslavije. Število gasilskih čet v naši kraljevini znaša sedaj 2255, s 67.636 izvršujočimi člani, med katere pa ne prištevamo podmladka in podpornih članov, kar bi pomenilo, da je vsak 206 državljan kraljevine Jugoslavije gasilec. To bi bil splošni procent napram številu prebivalstva v državi. Medtem je zakon o Jugoslaviji gasilstva predpisal, da morajo imeti mesta, ki imajo več kakor 50.000 prebivalcev, na vsakih začetih 4000 prebivalcev po enega stalnega in plačanega gasilca brez ozira na število prostovoljnih gasilcev, a mesta in kraji, ki imajo od 10 do 50.000 prebivalcev, kjer obstojajo prostovoljne gasilske čete, morajo imeti kljub prostovoljnemu gasilcem na vsakih 5000 prebivalcev, še po enega plačanega gasilca. Ali izvršiti se ne da niti eno niti drugo, ker pri nas še manjka zavesti in spoznanja, kaj pomeni gasilstvo, pa čeprav je ta potreba predpisana z zakonom.

Gasilstvo v drugih državah.

Primerjajmo sedaj številčno stanje gasilstva v drugih državah z našim. Vzemimo kot primer Čehoslovaško, Poljsko, Avstrijo, Švico in Nemčijo. Čehoslovaška republika ima približno 14 milijonov prebivalcev, 13.522 gasilskih čet s 515.338 izvršujočimi člani, kar pomeni, da je vsak 27 državljan izvršujoči gasilec. Republika Poljska ima približno 32 milijonov državljanov, 10.180 gasilskih čet s 500.000 izvršujočimi člani, kar pomeni, da je vsak 57 državljan gasilec. Avstrija ima 6,705.000 prebivalcev, 4726 gasilskih čet z 206.611 izvršujočimi člani, kar pomeni, da je vsak 32 državljan gasilec. Švica ima 4,700.000 prebivalcev, 2700 gasilskih čet s 300.000 gasilci, kar pomeni, da je vsak 15 državljan gasilec. Nemčija ima približno 70 milijonov državljanov, 29.038 gasilskih čet s 4,300.000 izvršujočimi gasilci, kar pomeni, da je vsak 16 državljan gasilec.

Torej, v Poljski je vsak 57, v Avstriji vsak 32, v Čehoslovaški vsak 27, v Švici vsak 15, v Nemčiji vsak 16, pri nas pa komaj vsak 206 državljan gasilec. Iz tega se jasno vidi, da smo mi na tem polju jako zaostali.

Gasilska služba.

V večjih mestih, kjer obstojajo poklicne gasilske čete, ne opažajo meščani slabega stanja gasilske službe, kakor se to opaža v drugih krajih, kjer so samo prostovoljne gasilske čete, ali pa še bolj tam, kjer so obvezne ali pa sploh ni gasilskih čet. Člani poklicne gasilske čete so vedno pripravljene in čakajo samo na poziv, da gredo k požaru. Popolnoma drugo stanje pa je pri prostovoljnih gasilskih četah, katerih člani so zaposleni pri svojem poklicu na različnih krajih dotičnega mesta. V primeru požara jih je treba šele alarmirati, da se najprej zbero na odrejenem mestu in šele tedaj, ko se jih je zbralo dovolj, se napotijo s svojim orodjem k požaru, s čimer je izgubljenih precej minut, ki so za uspešno gašenje najdragocenejše. Pri obveznih gasilskih četah

je položaj še slabši, ker morajo člani vršiti gasilsko službo siloma in v mnogih primerih brez volje. Nameščeni so v različnih poklicih na različnih krajih in različnih delih mesta in potrebno je precej časa, da se ob požaru zbero in tudi tedaj, ko se zbero, so zelo slabi gasilci, ker nimajo nikakšnega pouka in praktičnih vaj, vsled česar zelo zaostajajo v pripravljenosti za prostovoljnimi gasilci, ki gasilsko službo vrše iz ljubezni, vsi pa dobro vemo, da se z ljubeznijo dela mnogo raje, kakor pa s silo.

V takih krajih, kjer imajo prostovoljno gasilsko četo brez potrebnega števila stalnih in plačanih gasilcev, imetje meščanov v primeru požara vsaj v prvih momentih ni baš najbolj varno, a v mestih, kjer ni prostovoljne gasilske čete, ampak samo obvezna, je lastnina meščanov v neprestani nevarnosti, prav tako kakor v krajih, kjer ni gasilske čete. V takem primeru je ogenj neomejen gospodar in kakor podivjana zver uničuje vse, kar mu pride na pot.

Gasilstvo v primeru vojne.

Seznani smo se kako je s položajem in delom gasilstva v mirnem času, v primeru vojne gasilstvo dobiva mnogo širši značaj, ker se mu nalože tudi mnogo večje dolžnosti. Kot močna organizacija za pasivno obrambo pred sovražnim napadom iz zraka, je njegova naloga, da brani našo nacionalno ekonomijo, naše domove, kakor tudi življenja vseh prebivalcev pred neprijeteljskimi razdiralnimi, a posebno vžigalnimi letalskimi bombami, kar nam je dovolj dober dokaz, kaj pomeni in kakšne važnosti je za državo in narod dobra organizacija gasilske službe.

Rezultat.

Ta veliki nedostatek v pogledu organizacije našega gasilstva, smo vsi dolžni popraviti, ker je to naš lastni interes, saj ne vemo, kdaj bo koga zadela požarna nesreča. Bodimo vedno pripravljeni, podpirajmo vsako akcijo, ki gre v prilog razvoja gasilstva, sodelujmo na vsak način, kakor kdo more, ker bo vsaka pomoč v tem oziru vsem dobrodošla.

Jos. Mravljak:

Gasilsko orodišče in orodjar

Ni je menda danes niti na vaseh več gasilske čete, ki ne bi imela svoje ute ali hiše, kjer shranjujejo svoje orodje in opravo. Navadno se gasilsko orodišče spozna že od daleč po markantni obliki plezalnega stolpa in je to tudi popolnemu tujcu sigurno znamenje, da je v kraju organizacija, ki si je nadela težko nalogo, pomagati svojemu bližnjemu v nesreči.

Gasilske čete brez orodišča si vobče niti misliti ne moremo; vsaka, še tako revna edinica mora imeti nekoliko orodja in oprave, in ta mora biti na nekem skupnem prostoru shranjena. Ni pa taka uta, shramba, hiša ali dom ali kakorkoli jo že hočemo imenovati, vedno tudi last gasilske čete. V mnogih, ponekod do 50% primerov, je lastnik orodišča občina. To pa je končno vseno, ker je občina itak bila dolžna in je po novem zakonu še bolj dolžna, dati vso svojo ognjegasno pripravo, mobilno in imobilno, gasilski četi svojega kraja na razpolago, da jo ta upravlja; saj je gasilstvo pomožni organ občine, kar se tiče požarne policije.

Kakšno naj bo gasilsko orodišče, je težko reči; drugačno bo pri velikih četah, drugačno pri malih, drugačno pri mestnih, drugačno pri vaških. Vse se ravna po krajevnih prilikah in potrebi. Eno pa mora biti, kar je glavni pogoj za uspešno delovanje in gašenje na podeželju: red! Ze prvi pogled v orodišče zadostuje, da presodiš, kakšna je vsa gasilska četa, kajti orodišče je nekako merilo za četno delovanje.

Temeljni pogoj za pravo orodišče je čistoča in red, svetloba in zrak. Vsaka stvar mora biti na svojem mestu, orodje vedno v redu in očiščeno, oprava in oprema pripravljena, da se samo vzame in gre. Možnost čim hitrejšega in uspešnejšega napada, stopanja v akcijo, je vedno odvisna največ od reda v orodišču.

Če je treba stopiti v akcijo, pa najdejo došli gasilci v orodišču nered, da je treba šele najprej morda odstraniti mrliški voz ali kakšne kadi, potem sneti cevi iz stolpa in jih naviti, potem pa poiskati, kje se nahaja brizgalna — potem je seveda preteklo toliko dragega časa, da pridejo na požarišče šele, ko je ogenj v polnem razmahu; to je tudi vzrok, da stoje podeželske čete, preden prispejo, vedno že pred velepožarom, medtem ko bi ob brzi pomoči često bil le požar srednje vrste.

Brizgalna, lestve in cevi morajo biti v orodišču nameščene tako, da se jih lahko takoj doseže in z njimi odhiti. Cevi zmotane v klobčiče pa morajo biti postavljene pokončno, ne ležeče, v stojalu iz laf, in sicer če le mogoče, takoj ob strani glavnih vrat, da jih je s prvim prijemom doseči. Izvoz in ves prostor pred vratmi bodi vedno čist, brez kamenja, trave in nesnage, pozimi pa odkidaj vedno sneg oziroma odstrani led.

V notranjosti orodišča bodi določeno najdostopnejše mesto vedno brizgalni. Skrb za dovoljno razsvetljavo ponoči je pač tako važna stvar, kakor da je ključ do orodišča vedno pri roki. Luč bodi nameščena tako, da razsvetljuje ves prostor, vendar naj bo čim bližje brizgalni, pri kateri se je pred odhodom vedno še točno ogledati, ali gre vse seboj, kar spada k njej. Ključa do orodišča naj ima vsaka četa vsaj dva, eden naj bo pri orodjarju ali pa pri zanesljivemu članu, ki stanuje najbližje orodišča, drugega pa naj hrani predsednik ali poveljnik čete. Za vsak primer je lahko tudi tretji ključ pri drugem zanesljivem članu v bližini orodišča.

Na primernem kraju bodi postavljena v orodišču omara, v kateri so v redu shranjene tiste stvari, ki bi se zunaj sicer zaprašile ali pokvarile. Na lahko dostopni strani naj bodo postavljene ali obešene lestve, toda tako, da ni treba telovadnih umetnosti, da prideš do njih.

Plezalni stolp naj bo povprečno 16 m visok in naj ima jamo za odtekanje vode. Višina je seve odvisna od dolžine cevi, ker pa se nad 16 m dolge ne uporabljajo, je ta višina zadostna, da visi pri sušenju vsa cev v zraku. Najenostavnejši način obešanja cevi je po 32 m dolgi vrvi in na škripce. Ako je vreme ugodno, so cevi v 48 urah suhe, sicer pač traja nekoliko dalje. Jih lepo sneti, zviti in shraniti spada med glavna opravila orodjarja in pomočnika.

Drugi namen, kateremu ima plezalni stolp še služiti, se izraža v besedi sami: bil naj bi oni objekt, na katerem se bi morali zunaj plezalci urititi in vežbati, da bi v resnem primeru brez strahu naskočili tudi visoke objekte. Toda tozadevno je stvar pač skoraj povsod menda taka, kakor pravi latinski pregovor: »lucus sed non lucendo«, to se pravi, plezalni stolp se zato imenuje plezalni, ker se na njem ne pleza. — Obema namenoma mora stolp služiti, biti pa mora tudi zgrajen tako, da se plezalci lahko brez bojazni popnejo tudi do vrha. Često pa se zgodi, da temu ni tako, ker stolp ni dovolj stabilen, pa se pri težjih vajah maje; takšen seve namenu ne služi.

Zelo dobro in koristno je, če se nahaja v neposredni bližini orodišča tudi vodni rezervoar, ali pa v njem vodovod z basenom ali koritom; za eventualne preizkušnje brizgalne, za preizkušnje cevi, pa tudi za ponovno pranje cevi je to nujno potrebno.

Namen, kateremu naj služi orodišče, je podan že v besedi sami: bila bi naj to primerna shramba za vse orodje in opravo; v premnogih primerih pa nazivajo gasilske čete svoja orodišča za »domove«, kar je zopet nekaj drugega. Idealno in želeli bi kajpada bilo, da bi vsaka četa imela svoj dom, v katerem ne bi bilo le prostora za orodje, temveč tudi stanovanje za orodjarja, sejna soba in pa sobica za shranitev arhiva, knjižnice in važnejših gasilskih potrebščin. Ker pa si kaj takega male čete še dolgo ne bodo mogle privoščiti, — kajti poglavitno je in ostane, najprej dobro orodje in dovolj cevi, potem šele ugodnejšo streho in navsezadnje, kadar je vsega dovolj, še zastavo, — bo do lepih gasilskih domov preteklo še mnogo, mnogo vode in se bomo do tja tudi še lahko temeljito pogovorili o smotreni ureditvi domov.

(Konec prih.)

Janko Gačnik:

Kulturno-prosvetno delo v gasilstvu

(Predavanje na tečaju gasilske župe sreza Dravograd.)

I.

Ze pred svetovno vojno, še v času, ko smo bili Jugoslovani politično porazdeljeni na štiri države, Avstrijo, Ogrsko, Črno goro in Srbijo, je veliki naš pesnik in prerok Anton Aškerc v svoji pesmi »Mi vstajamo« zaklical: Napredek in prosveta, to naša bo osveta. In res naj bo orožje še tako nabrušeno in vojak še tako pogumen, končna zmaga se dobojuje le »z uma svetlim mečem«. Le vsled višje svoje kulturne stopnje so se mogli Srbi ohraniti pod surovo in nasilno turško oblastjo tako dolgo, dokler ni dozorel čas za zmago njihovega srbskega orožja. Tudi Slovenci smo mogli vzdržati hudemu germanizatoričnemu pritisku zadnjih desetletij pred svetovno vojno le vsled sistematičnega in neumornega izobraževanja po številnih naših književnih družbah, čitalnicah, knjižnicah ter raznih prosvetnih in narodnoobrambnih društvih. Pa tudi Nemci so o svojih zmagah, ki so jih dosegli leta 1866. proti Avstriji in leta 1870.-71. proti Franciji trdili, da je zmagal pruski učitelj, t. j. prosveta, ljudsko izobraževanje.

Veliko pažnjo nacionalni, kulturni in prosvetni vzgoji vseh jugoslovanskih državljanov je posvečal tudi, žalibog že pokojni, Viteški kralj Aleksander I. Uedinitelj, to je vladar, na katerega velike državniške sposobnosti nas je ob njegovi smrti opozoril ves civilizirani svet. V Turčiji veliki Kemal-paša, v Italiji Musolini, v Nemčiji Hitler — so posvetili nacionalni vzgoji, telesnim vežbam in splošnemu izobraževanju vsega naroda svojo največjo pažnjo. Veliki naš kralj — Aleksander Uedinitelj, goreč rodoljub in iskren demokrat, se je hotel izogniti raznim organizacijam fašističnega kova z nacionalno hujskaškimi nameni, zato se je pri svojem prizadevanju, da kulturno povzdigne ves svoj tako ljubljeni jugoslovanski narod in ga postavi na stopnjo najkulturnejših narodov, hotel naslanjati že na obstoječe in izkušene ter med ljudstvom že udomačene in priljubljene organizacije.

Izbral si je za nacionalno, prosvetno in telesno vzgojo naroda res dve najprimernejši že obstoječi organizaciji: sokolsko in gasilsko.

Sedaj ko je blagopokojnemu kralju Aleksandru ves civilizirani svet priznal veliko njegovo prizadevanje za bratstvo med narodi in za svetovni mir, morajo osramočeni umolkniti tisti, ki so trdili, da sta Gasilstvo in Sokolstvo militaristično-imperijalistični organizaciji. Četudi vojaško organizirani in telesnim vežbam namenjeni nacionalni organizaciji, ostaneta Gasilstvo in Sokolstvo z našo dobro urejeno in izvrstno disciplinirano narodno in hrabro vojsko vred le v službi miru, s tem pa tudi v službi civilizacije, človečanstva ali humanosti in narodne prosvete.

II.

S tem, da je podpisal veliki naš kralj poseben zakon o organizaciji gasilstva, je pokojnik že priznal veliki pomen in važnost gasilstva. V drugem odstavku § 1. tega zakona čitamo: Organizacija gasilstva skrbi, razen za strokovno izobrazbo, tudi za nacionalno, kulturno in prosvetno vzgojo svojih članov. S temi besedami je rečeno, da naj bodo gasilske edinice tudi nacionalne, kulturne in prosvetne organizacije. S tem pa dobijo gasilske edinice veliko večji delokrog in s tem pa zopet neprimerno večji pomen za državo in mnogo večje uvaževanje nego doslej. To sledi tudi iz točke 2. § 5 gasilskega zakona: Naloga gasilske čete je, da dela za nacionalno, kulturno in prosvetno povzdigo svojih članov in ostalega prebivalstva svojega območja. Gasilec naj bo torej izobražen, prosvetljen jugoslovanski državljan in gasilske edinice naj posvečajo pažnjo tudi prosvetljevanju ostalih, v gasilstvu še neorganiziranih državljanov.

(Dalje prihodnjič.)

O dnevniku

Predpis o pisarniškem in blagajniškem poslovanju pri četah, ki ga nahajamo v I. knjigi »Organizacije«, navaja knjige, ki se morajo voditi pri vseh četah, med njimi pa ne nahajamo tudi dnevnika ali kronike. Ne vemo, ali je ta knjiga namenoma ali po pomoti v seznamu izostala, smatramo pa, da bi bilo vsekakor na mestu in potrebno, da se tudi ta vodi v vsaki četi. Dve važni činjenici sta, ki govorita za to: prva je sestava delovnega poročila za občni zbor, druga pa dejstvo, da bo pregledno zabeleževanje društvenega delovanja v 50 ali 100 letih silno olajšalo morebitno sestavljanje društvenih publikacij bodočim generacijam, ki bodo s tem tudi dobile točno sliko vsega delovanja. Res je, da so ti ali oni dogodki zabeleženi tudi v drugih knjigah in zapisnikih ter korespondenci, toda vse to bi bilo treba šele vkup iskati. V kroniki pa bi bilo zabeleženo vse važnejše zapored in zato bolj priročno in uporabno, ako se tudi v redu in vestno vodi, seveda.

Kaj pa bo treba vse zabeleževati v dnevniku?

A. Predvsem v kronološki, to je časovno zaporedni vrsti, kakor se dogaja, vse dogodke, pri katerih so gasilci na poziv odbora ali poveljništva v kroju ali v civilu sodelovali; taki dogodki so:

1. Požari, povodnji, elementarne nezgode ali nesreče itd. O teh bo treba zabeležiti: kdaj in kako se je nezgoda pripetila, ali se je nastopilo z orodjem in s katerim, kakšnega obsega je bila nesreča, koliko gasilcev je sodelovalo in kako dolgo, ali se je morda kdo ponesrečil pri reševanju, ali se je kaj orodja pokvarilo? Eventualna kritika delovanja.

2. Vaje. O teh bo treba zabeležiti, ali je bila praktična ali teoretična, mokra ali suha, koliko orodja se je vzelo, kaj je bil namen vaje, kakšen uspeh, udeležba?

3. Cerkvene in patriotične slavnosti. Sem spadajo: udeležba pri procesijah na Telovo ali Veliko noč ali na Zegnanje, na kraljev rojstni dan, 1. decembra, pri narodnih manifestacijah ali nepolitičnih taborih itd.

4. Društvene prireditve. Zabeležiti bo treba na kratko, če je društvo priredilo kakšen ples ali vrtno veselico ali tombolo ali srečolov, kakšna je bila udeležba, razpoloženje, gmotni uspeh?

5. Sodelovanje pri pogrebih in sprejemih, če umre društveni izvršujoči ali podporni član, ali pa pri sprejemu kakšnega visokega funkcionarja, kakor škofa, bana ali ministra. Tudi če gre deputacija s tem namenom drugam, je to treba zabeležiti.

6. Nadzorovanja, zleti, predavanja. Pri prvem zabeležiti kdo, kdaj, uspeh; pri drugem kdaj, kam, koliko članov, morebitne pomembne detajle; pri tretjem kdo, tema, udeležba, uspeh?

7. Občni zbor in seje, na kratko najvažnejše iz zapisnika.

8. Druge važne dogodke, kakor gledališke igre, društvene ali župne izpite, službene obiske in slično.

B. **Koncem leta treba vnesti še statistične podatke, in to 1. število izvršujočih, častnih in podpornih članov, kakor je bilo ob zaključku leta;**

2. koliko teh je med letom pristopilo, koliko jih je izstopilo, če je bil kdo izključen, zakaj?

3. kolikšen je bil za preteklo leto proračun, kaj izkazuje obračun?

C. **Drugi važni podatki, katere bo treba tudi zabeležiti, so še:**

1. če se je kaj orodja, obleke ali drugih stvari pokvarilo, kdaj, kje, zakaj, škoda?

2. ali se je kaj orodja ali opreme dobavilo, kdaj, od koga, za kateri znesek, kako se je zbral denar?

3. ali se je orodišče popravljalo, ali se je kaj drugega napravilo, (bazen), stroški, kritje?

4. kaj je društvu odveč, kaj bi se še rabilo?

5. odkod je društvo prejelo podpore, koliko?

6. druge, za društvo eventualno važne stvari, morebiti tudi nekatere, društvo manj zadevajoče krajevne zanimivosti, ki utegnejo, zlasti če niso druđo zabeležene, enkrat kronista zanimati.

V majhnih četah po deželi je knjiga dežurstva odveč, ker ni služba v naprej odrejena niti za posamezne funkcionarje, še manj za oddelke. Naj bi se namesto te raje vodil dnevnik (kronika). Kolike važnosti je, da se zapisujejo vsi dogodki društvenega življenja, o tem ve kaj povedati tisti, ki je že zbiral gradivo za kak specialen spis, — in pa zgodovinarji. Da olajšamo zanamcem delo in jim ohranimo čim več svetlih spominov na naše delo, vodimo kroniko oziroma uvedemo jo, kjer je še ni!

Jos. Mravljak.

Dopisi

Prostovoljna gasilska četa Grajska vas v zeleni Savinjski dolini je slovesno proslavila blagoslovitev svojega novega gasilskega doma dne 9. oktobra t. l.

Gasilski dom, ki ga je postavila imenovana četa v 31tem letu svojega obstoja na inicijativo svojega ustanovnika in predsednika tov. Masila Blaža s požrtvovalnim sodelovanjem vseh članov čete in polni podpori vaščanov, je dika ljubke Grajske vasi. Ima

poleg pisarne, orodjarne in članske sobe lepo dvorano z odrom za gledališke prireditve, kjer bo torišče bodočega kulturnega udejstvovanja in prosvetnega dela agilne gasilske čete.

Proslave sta se poleg sosednjih čet udeležila župni starešina tov. Gologranc in župni tajnik tov. Bervar. Blagoslovitev doma je izvršil župnik gornjegrajski in rojak Grajske vasi č. gosp. Slander Makso, s krasnim nagovorom o temeljni ideji gasilstva — ljubezni do bližnjega. Nato je župni starešina tov. Gologranc čestital četi k častnemu uspehu ter bodril vse navzoče k nadaljnemu razumevanju in nesebičnemu delu za gasilske ideale ter se v imenu župe zahvalil gasilcem Grajske vasi za dosedanje marljivo delovanje.

Ob tej priliki se je vršila izredna skupščina navedene gas. čete z dnevnim redom »Imenovanje predsednika čete tov. Masila Blaža za častnega člana«.

Iz poročil poveljnika tov. Lončarja in tajnika tov. Kunsta je bilo posneti, da je bila četa ustanovljena leta 1903. Takratnemu pripravljalnemu odboru je načeloval današnji slavljenec tov. Masil, ki je nato vse do danes izvrševal razne funkcije četne uprave. Kot narodno zaveden Slovenec je ob ustanovitvi čete imel neprilike s takratnim namestništvom; je pa končno na intervencijo pok. drja Vrečka uspel.

Tov. Masil, mož 76t.h let, še čil in živahen, prava savinjska korenina, je gasilec v pravem pomenu besede. S svojo avtoriteto in disciplino je znal vzdrževati v četi red ter pravo tovariško vzajemnost in harmonijo, morebitna trenja in nesporazume je znal z veliko širokogrudnostjo in obzirnostjo prebroditi. Podrejenim sotovarišem v četi je pravi oče in voditelj. Sad njegovega nesebičnega dela je vzorna, tehnično vsestransko izvežbana in disciplinirana gasilska četa; želja, videti sadove svojega semena, se mu je uresničila, danes stoji lep gasilski dom, dom gasilske družine, cilj vseh njegovih let, veselje »očeta Blaža«.

S soglasnim sklepom celokupnega članstva je bil tovariš Masil izvoljen za častnega člana čete, kateri je ustvaril prve temelje. Izročena mu je bila v imenu župe lepa diploma.

Župni starešina, tov. Gologranc, je slavljencu in najstarejšemu predsedniku podrejenih čet izrekel presrčne častitke z željo, da mu bodi tudi v jeseni življenja usojeno še mnogo krepkih in zdravih let. Vsem ostalim pa je priporočal, da svojemu očetu sledijo po potih njegovega nesebičnega in požrtvovalnega dela za gasilstvo.

Po blagoslovitvi je bila gasilska veselica, ki je vsestransko potekla ob polni udeležbi v najlepšem redu.

Gasilska četa Gorje pri Bledu. Naša gasilska četa je priredila dne 3. t. m. večjo vajo. Ob tej priliki je nastopil tudi novo ustanovljeni oddelek samaritank-članic. Oddeležene so v samaritanski odsek. Do sedaj jih je 8, pa se še priglašajo. Nabavile so si tudi lične nove uniforme, ki jim dobro pristojajo. Zelo dobro že obvladajo redovne vaje, ki so se jih v kratkem času naučile pod vodstvom poveljnika.

V zimskem času bomo imeli več predavanj za samaritanski odsek in druge oddelke. Pripravljamo se tudi za izpite.

Po vaji smo se tudi skupno slikali in posamezno za legitimacije in matično knjigo, tako da imajo že skoraj vsi člani legitimacije s slikami v novem kroju.

Dne 7. oktobra smo priredili večjo tombolo, ki je kljub slabemu vremenu zadovoljivo izpadla. Pri tomboli in veselici so v glavnem sodelovale tudi članice. Tombole se je udeležila tudi korporativno sosednja četa Podhom v krojih. Po tomboli je bila dobro obiskana veselica.

Dne 9. oktobra smo se korporativno udeležili z godbo žalne svečanosti ob obletnici smrti Nj. Vel. Kralja. Godba je zaigrala žalne komade in državno himno. Postavljena je bila tudi častna straža pred kraljevo sliko, kjer je bil tudi mimohod.

UČITELJSKA TISKARNA reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6

tiska vse za Vas, i. s.: društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

KNJIGARNA

**LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6
MARIBOR, PALAČA BAN. HRANILNICE**

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenke!

Konrad Rosenbauer

& drug

tovarna gasil- skega orodja

C e l j e

priporoča prvovrstne najmodernejše
motorne brizgalne

od 5 do 90 KS, 300 do 2500 litrov vode
na minuto in 30 atmosfer, prenosne
dvo- in štirikolesne.

Avtomobilske brizgalne

vseh vrst.

Avtomobile s tanki

za škropljenje cest in gašenje ognja.

Avtomobile in vozove za moštvo.

Kletne sesaljke.

Posebne sesaljke,

ki dvigajo vodo iz globine.

Cevi konopljene

običajne in gumirane. Tovarniško vezanje istih.

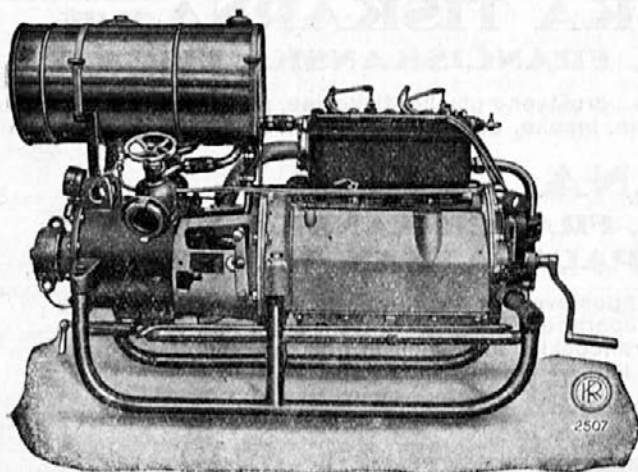
Lestve

vseh vrst. Za osebno opremo čelade, pasove, piščalke itd.

Plinske maske.

Spojke, predhodnike, različne ročnike in ustnike, razdelnice.
Vsa izdelava najnovejšega sistema.

Ponudbe in pojasnila, kakor poset so vsak čas na razpolago.
Cene solidne.

Dvocilindrska

motorna brizgalnica,
model 1929, 18/20 HP.,
pritisk do 16 atmosfer.
Hladilnik novega siste-
ma, ogrevanje črpalke
s toplo čisto vodo.